

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Управління освіти та гуманітарної політики

Освітня програма
Новосілівського закладу загальної середньої освіти
I-III ступенів Рудківської міської ради
Самбірського району Львівської області
на 2021/2022 навчальний рік

Новосілки
2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Управління освіти та гуманітарної політики

Освітня програма

Новосілівського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів
Рудківської міської ради Самбірського району Львівської області

на 2021/2022 навчальний рік

СХВАЛЕНО

рішенням педагогічної ради школи
Протокол № 1 від 31.08.2021р.

Голова педагогічної ради Білик Л.М.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор закладу

загальної середньої освіти Білик Л.М.

НАДАНО ЧИННОСТІ ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ № 01-06/139 від 31.08.2021

Зміст освітньої програми

1. Пояснювальна записка
 2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою
 3. Загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти
 4. Опис очікуваних результатів
 5. Перелік варіантів типових навчальних програм
 6. Форми організації освітнього процесу
 7. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти
- Навчальні плани. Додатки 1-6

1. Пояснювальна записка

Новосілівський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів Рудківської міської ради Самбірського району Львівської області знаходиться в комунальній власності, є юридичною особою, має печатку, штамп.

Розташований за адресою: 81438, вул. Нова, 16, с. Новосілки-Гостинні

Директор: Білик Любов Миронівна

Ліцензія:

Реквізити: 22377627

Засновником освітнього закладу є Рудківська міська рада

Рік заснування: 2021

За Статутом Новосілівський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів є комунальним закладом освіти, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття початкової, базової загальної середньої освіти та повної загальної середньої освіти. Статут закладу затверджений рішенням IV сесії VIII скликання Рудківської міської ради №189 від 16 лютого 2021 року.

Освітня програма на 2021/2022 навчальний рік розроблена відповідно:

- Конституції України;
- Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. №988 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» із змінами, внесеними відповідно до постанови КМУ від 24 липня 2019 року. №688) ;
- постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011р. №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними відповідно до постанови КМУ від 7 серпня 2013 року №538, № 143 від 26.02.2020);
- наказу МОН України від 21.03.2018 №268 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти», зі змінами затвердженими наказом Міністерства освіти та науки України №1272 від 08.10.2019 ;
- наказу МОН України від 08.10.2019 №1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»;
- наказу МОН України від 20.04.2018 №407 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти І ступеня»;
- наказу МОН України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня»;
- наказу МОН України від 20.04.2018 р. № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня»;
- наказу МОН України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;

- листа МОН України від 01.02.2018 №1/9-74 «Щодо застосування державної мови в освітній галузі»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 02.04.2018 р. №1/9-190 «Щодо скороченої тривалості уроку для учнів початкової школи»;
- наказу МОН України від 16.04.2018 №367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»;
- наказу МОН від 13.07.2021 № 813 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти”;
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205.

У 2021/2022 навчальному році функціонуватимуть 11 класів, в яких будуть навчатися 123 учні.

Головною метою освітнього закладу є надання якісних освітніх послуг, навчання, виховання, виявлення обдарувань, соціалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і здобуття освіти упродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності, дбайливого ставлення до родини, своєї країни, довкілля.

Основним завданням освітнього закладу є:

- створення безпечного розвивального освітнього середовища, вільного від будь-яких проявів насильства, дискримінації, булінгу, цькування та забезпечення прав, свобод та інтересів дітей.
- безперервний процес підвищення ефективності освітнього процесу з одночасним урахуванням потреб суспільства, потреб особистості учня. Цьому сприяє застосування новітніх досягнень педагогіки та психології, використання інноваційних технологій навчання, комп'ютеризація освітнього процесу;
- різнобічний розвиток індивідуальності дитини на основі виявлення її задатків і здібностей, формування ціннісних орієнтацій, задоволення інтересів і потреб;
- збереження і зміцнення морального, фізичного і психічного здоров'я вихованців; виховання школяра як громадянина України, національно свідомої, вільної, демократичної, життєво і соціально компетентної особистості, здатної здійснювати самостійний вибір і приймати відповідальні рішення у різноманітних життєвих ситуаціях;
- формування у школярів бажання і уміння вчитися, виховання потреби і здатності до навчання упродовж усього життя, вироблення умінь практичного і творчого застосування здобутих знань;
- становлення в учнів цілісного наукового світогляду, загальнонаукової, загальнокультурної, технологічної, комунікативної і соціальної компетентностей на основі засвоєння системи знань про природу, людину, суспільство, культуру, виробництво, оволодіння засобами пізнавальної і

практичної діяльності;

- виховання в учнів любові до праці, забезпечення умов для їх життєвого і професійного самовизначення, формування готовності до свідомого вибору і оволодіння майбутньою професією;
- виховання школяра як людини моральної, відповідальної, з розвиненим естетичним і етичним ставленням до навколишнього світу і самої себе;
- запровадження в школі інноваційних підходів, форм, методів і засобів навчання;
- забезпечення ефективної взаємодії та співпраці всіх учасників освітнього процесу.

Заклад здійснює освітній процес українською мовою за денною формою навчання в одну зміну, тривалість навчального тижня в закладі – 5 днів. Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес у закладі організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань - 1 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується 06 червня 2021 року.

Навчальні заняття для учнів 1-11 класів організовуються за семестровою системою – 175 навчальних днів:

I семестр – з 01 вересня по 31 грудня 2021 року (83 дні)

II семестр – з 17 січня по 06 червня 2022 року (92 дні)

Впродовж навчального року для учнів 1-11 класів проводяться канікули – 31 день:

- осінні - з 27 жовтня по 31 жовтня 2021 року (5 днів);
- зимові - з 01 січня 2022 року по 16 січня 2022 року (16 днів);
- весняні - з 19 березня по 27 березня 2022 року (10 днів)

Початок занять о 09 год.00 хв.

Всі позаурочні заходи закінчуються не пізніше 16.30 год.

Гурткова робота за окремим розкладом.

Тривалість уроків:

- у 1 класі – 35 хвилин;
- у 2-4 класах – 40 хвилин;
- у 5-11 класах - 45 хвилин.

Тривалість перерв:

1 клас:	2-4 класи:	5-11 класи:
1 перерва 15 хв.	1 перерва 15 хв.	1 перерва 10 хв.
2 перерва 30 хв.	2 перерва 25 хв.	2 перерва 10 хв.
3 перерва 30 хв.	3 перерва 25 хв.	3 перерва 20 хв.
4 перерва 15 хв.	4 перерва 15 хв.	4 перерва 20 хв.
5 перерва 15 хв.	5 перерва 15 хв.	5 перерва 10 хв.
		6 перерва 10 хв.

На кожному уроці в 1-4 класах через 15 хв., а у 5-11 класах один раз на урок проводяться рухавки.

Тривалість уроків

Тривалість уроку	35 хв.	40 хв.	45хв.
Класи	1 клас	2-4 класи	5-11 класи
Перший урок	09.10	09.10	09.00
Перша перерва	09.45	09.50	09.45
Другий урок	10.00	10.05	09.55
Друга перерва	10.35	10.45	10.40
Третій урок	11.05	11.10	11.00
Третя перерва	11.40	11.50	11.45
Четвертий урок	12.10	12.15	12.05
Четверта перерва	12.45	12.55	12.50
П'ятий урок	13.00	13.10	13.00
П'ята перерва	13.35	13.50	13.45
Шостий урок		14.05	13.55
Шоста перерва		14.45	14.40
Сьомий урок			14.50

Режим дня в закладі підпорядкований створенню оптимальних умов для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження.

Закінчується навчальний рік проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової, базової школи та повної загальної освіти у формі ЗНО.

2.Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти.

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Учень 7 класу з особливими освітніми потребами Боклах Іван Віталійович здобуває базову середню освіту за Програмою для дітей з особливими освітніми потребами (порушення опорно-рухового апарату). Навчальний план складений відповідно Таблиці 13 Типової освітньої програми для спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженої наказом МОН України від 12.06.2018 р. № 627(Додаток 6).

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти).

Повна загальна середня освіта (профільна освіта) здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти) цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

3. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження, детальний розподіл на тиждень окреслено у робочих навчальних планах відповідного рівня.

Клас	Кількість годин на рік
1 клас	805
2 клас	875
3 клас	910
4 клас	910
Разом	3500

5 клас	1015
6 клас	1120
7 клас	1155
8 клас	1190
9 клас	1225
Разом	5705

10 клас	1190
11 клас	1190
Разом	2380

Навчальний план освітнього закладу дає цілісне уявлення про зміст і структуру кожного рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети та охоплює інваріантну та варіативну складову.

Інваріантна складова забезпечує реалізацію змісту освіти на рівні стандарту та, залежно від обраного профілю навчання, розрахована на формування у кожного учня ключових компетентностей; варіативна складова поділена на блоки: поглиблене вивчення предметів, додатковий час на предмети інваріантної складової, курси та факультативи.

Розподіл годин між окремими курсами здійснюється за відповідними навчальними програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України. Предмети інваріантної складової робочого навчального плану, що не мають цілої кількості годин, будуть викладатися протягом навчального року за розкладом. Враховуючи кадрове та матеріально-технічне забезпечення, за результатами анкетування учнів обрано такі модулі для вивчення предмета «Фізична культура»: «Футбол», «Легка атлетика», «Гімнастика», «Волейбол», «Баскетбол», «Настільний теніс».

Курси за вибором, факультативи вводяться до навчального плану з урахуванням інтересів та потреб учнів і спрямовані на забезпечення допрофільності навчання та поглиблення предметів інваріантної складової, розширення загальнокультурного кругозору дітей та розвитку їх творчих здібностей.

Інваріантна складова забезпечує реалізацію змісту освіти на рівні Державного стандарту. Варіативна складова враховує додатковий час на окремі предмети, що надає можливість доповнити державний стандарт з метою надання більш якісної освіти та сформована згідно з розробленими МОН України методичними рекомендаціями з питань викладання окремих предметів.

У 1-4 класах викладатимуться окремі курси «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво» по 1 годині. У 5 класі предмет «Інформатика» може ділитися на 2 підгрупи відповідно до Додатку 2 «Порядок поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах» наказу МОН України від 20.02.2002 № 128 "Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах".

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- збільшення кількості годин на вивчення предметів інваріантної складової:
 - ✎ 1 година на тиждень на збільшення годин на вивчення української мови в 1 класі;
 - ✎ 1 година на тиждень на збільшення годин на вивчення української мови у 3 класі;
 - ✎ 1 година на тиждень на збільшення годин на вивчення української мови у 4 класі;
 - ✎ 0,5 годин на тиждень на збільшення годин на вивчення української мови у 6 класі;
 - ✎ 0,5 години на тиждень на збільшення годин на вивчення української мови у 8 класі;
 - ✎ 2 години на тиждень на збільшення годин на вивчення англійської мови в 10 класі; 1 година на тиждень на збільшення годин на вивчення математики в 10 класі;
 - ✎ 1 година на тиждень на збільшення годин на української мови в 11 класі; 0,5 години на тиждень на збільшення годин на вивчення української літератури у 11 класі; 0,5 години на тиждень на збільшення годин на вивчення англійської мови у 11 класі; 1 година на тиждень на збільшення годин на вивчення зарубіжної літератури в 11 класі; 1 година на тиждень на збільшення годин на вивчення історії України в 11 класі; 1 година на тиждень на збільшення годин на вивчення математики в 11 класі.
- введення курсів за вибором, факультативів, індивідуальних та групових занять
 - ✎ у 2 класі введено курс за вибором «Християнська етика в українській культурі» (1 година на тиждень);
 - ✎ у 5-9 класах години варіативної складової навчального плану поділено

таким чином:

- ✎ у 5 класі введено курс за вибором *«Основи християнської етики»* (Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи християнської етики» 1-11 кл. Свічадо Лист МОН від 16.07.2015 № 1/11-10027) (0,5 години на тиждень); індивідуальні та групові заняття із української мови (1 година на тиждень), з англійської мови (1 година на тиждень);
- ✎ у 6 класі введено курс за вибором *«Основи християнської етики»* (Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи християнської етики» 1-11 кл. Свічадо Лист МОН від 16.07.2015 № 1/11-10027) (1 година на тиждень); індивідуальні та групові заняття із української мови (1 година на тиждень), української літератури (1 година на тиждень);
- ✎ у 7 класі введено курс за вибором *«Основи християнської етики»* (Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи християнської етики» 1-11 кл. Свічадо Лист МОН від 16.07.2015 № 1/11-10027) (1 година на тиждень); індивідуальні та групові заняття із української мови (1 година на тиждень); англійської мови (1 година на тиждень);
- ✎ у 8 класі введено курс за вибором: *«Основи християнської етики»* (Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи християнської етики» 1-11 кл. Свічадо Лист МОН від 16.07.2015 № 1/11-10027) (1 година на тиждень); індивідуальні та групові заняття із зарубіжної літератури (1 година на тиждень), англійської мови (1 година на тиждень);
- ✎ у 9 класі введено курс за вибором *«Основи християнської етики»* (Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи християнської етики» 1-11 кл. Свічадо Лист МОН від 16.07.2015 № 1/11-10027) (1 година на тиждень); факультатив з англійської мови мови «Пізнаємо Україну», навчальна програма, затверджена Наказом МОН України від 03.04.2012 р. №409 зі змінами, внесеними Наказом МОН України від 29.05.2014 р. №664. Автор А.Несвіт, (1 година на тиждень);
- ✎ у 10 класі введено курс за вибором *«Основи християнської етики»* (Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи християнської етики» 1-11 кл. Свічадо Лист МОН від 16.07.2015 № 1/11-10027) (1 година на тиждень); факультатив з зарубіжної літератури «Англійська література», програма, затверджена листом МОН від 28.10.2016р. №2.1/2-Г792 (2 години на тиждень); української мови «Стилістика сучасної української мови» (10 клас) складено відповідно до Програми факультативного курсу «Стилістика сучасної української мови» (автор О.М. Авраменко), схваленої для використання в загальноосвітніх навчальних закладах Листом ІМЗО № 21.1/12 –Г - 314 від 03.07.2017 року (1 година на тиждень).

у 11 класі введено індивідуальні та групові заняття із української мови (1 година на тиждень); факультатив з англійської мови «The key to success», програма затверджена наказом МОН України від 23.10.2017р. №1407 «Про надання грифу МОН навчальним програмам для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти» (1,5 години на тиждень); факультатив з зарубіжної літератури «Англійська література», програма, затверджена листом МОН від 28.10.2016р. №2.1/2-Г792 (1,5 години на тиждень).

Години фізичної культури в 1-11 класах не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів (накази Міністерства освіти і науки України від 29.11.2005 №682, від 05.02.2009 №66, від 27.08.2010 № 834 та від 29.05.2014р. №657).

У відповідності до Типових навчальних планів для загальноосвітніх навчальних закладів гранично допустиме навантаження не перевищує допустимої сумарної кількості годин тижневого навантаження учнів, встановленої Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти, затвердженими наказом МОЗ України від 25.09.2020 року № 2205.

Години фізичної культури не враховані при визначенні гранично допустимого навантаження.

Навчальні плани закладу спрямовані на задоволення освітніх запитів і потреб учнів та їх батьків. При складанні навчального плану враховано реальний стан навчально-методичного та кадрового забезпечення освітнього процесу в закладі.

Такі структура та зміст навчального плану спрямовують організацію освітнього процесу в закладі на розкриття та розвиток творчих здібностей учнів, створюють умови для майбутнього професійного самовизначення та самореалізації, а також формуванню та реалізації життєвих планів учнів.

4.Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688), Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затверджених Кабінетом Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392(Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ№ 538 від 07.08.2013, № 143 від 26.02.2020) визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної галузі та навчальних програм.

Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів початкових класів:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Результати навчання в 5-11 класах повинні робити внесок у формування таких ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<i>Уміння:</i> ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. <i>Ставлення:</i> розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.

		<i>Навчальні ресурси:</i> означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	<i>Уміння:</i> здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. <i>Ставлення:</i> критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. <i>Навчальні ресурси:</i> підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	<i>Уміння:</i> оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. <i>Ставлення:</i> усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. <i>Навчальні ресурси:</i> розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації

4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<i>Уміння:</i> розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. <i>Ставлення:</i> усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях <i>Навчальні ресурси:</i> складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<i>Уміння:</i> структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. <i>Ставлення:</i> критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. <i>Навчальні ресурси:</i> візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	<i>Уміння:</i> визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. <i>Ставлення:</i> усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. <i>Навчальні ресурси:</i> моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	<i>Уміння:</i> генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.

		<i>Ставлення:</i> ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. <i>Навчальні ресурси:</i> завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	<i>Уміння:</i> висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. <i>Ставлення:</i> ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. <i>Навчальні ресурси:</i> завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<i>Уміння:</i> грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). <i>Ставлення:</i> культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. <i>Навчальні ресурси:</i> математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<i>Уміння:</i> аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. <i>Ставлення:</i> усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних;

		ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. <i>Навчальні ресурси:</i> навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міждисциплінарних і внутрішньодисциплінарних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;

- роботу в проектах;
 - позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.
- Наскрізнi лiнii ключових компетентностей:

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека і сталый розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.

і Підприємливість фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.
--	--

Враховуючи призначення і місце школи в освітньому просторі заклад працює над досягненням таких цілей та задач:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

5.Перелік варіантів типових навчальних програм

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Програма початкової освіти окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Програма визначає загальний обсяг навчального навантаження на тиждень, забезпечує взаємозв'язки окремих предметів, їх інтеграцію та логічну послідовність вивчення, які будуть подані в рамках навчальних планів:

- 1-2 класи – Типовий навчальний план за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти (автор Шиян Р.Б.), затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 21.03.2018 № 268, зі змінами затвердженими наказом Міністерства освіти та науки України №1272 від 08.10.2019, додаток 1 до освітньої програми;

- 3-4 класи – Типовий навчальний план за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти (автор Шиян Р.Б.), затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від від 08.10.2019 №1273, додаток 2, до освітньої програми.

Освітня програма базової середньої освіти та повної загальної середньої освіти (профільної освіти) окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Варіативна складова навчального плану визначена на основі побажань учнів та їх батьків, з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів та використовується на підсилення предметів інваріантної складової, запровадження факультативів, що розширюють світоглядне спрямування:

- 5-8 класи - Навчальний план закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання (додаток 3, складений відповідно таблиці 1 Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»);

- 9 клас, додаток № 4 складений відповідно Таблиці 8 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 405;

- 10-11 класи, додаток №5 складений відповідно Таблиці 2,3 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 408.

Освітню програму укладено за освітніми галузями. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Початкова школа

Предмети	Класи	Програма
Українська мова, англійська мова, математика, я досліджую світ, мистецтво, фізична культура	1- 2	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна (1-2 класи), затверджена наказом МОН України від 21.03.2018 № 268
Українська мова, англійська мова, математика, я досліджую світ, мистецтво, фізична культура, інформатика	3-4	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна (3-4 класи), затверджена наказом МОН України від 08.10.2019 №1273

Українська мова

Класи	Програма
5-9	УКРАЇНСЬКА МОВА. 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
10-11	Навчальна програма "Українська мова (профільний рівень). 10-11 класи", затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 3 1407

Українська література

5-9	УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
10-11	Навчальна програма "Українська література (профільний рівень). 10-11 класи", затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 3 1407

Англійська мова. Німецька мова

5-9	ІНОЗЕМНІ МОВИ. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
10-11	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи іноземна мова. Рівень стандарту. Затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Зарубіжна література

5-9	ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
10-11	Зарубіжна література. Рівень стандарту. Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407

Історія України. Всесвітня історія

5-9	ІСТОРІЯ УКРАЇНИ. ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
-----	--

10-11	Навчальна програма з історії України та всесвітньої історії для 10-11 класів загальноосвітніх шкіл, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки № 1407 від 23 жовтня 2017 року
-------	--

Основи правознавства

9	ПРАВОЗНАВСТВО. 9 клас. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
---	--

Музичне мистецтво

5-7	МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО. 5–7 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
-----	---

Образотворче мистецтво

5-7	ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО. 5–7 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
-----	--

Математика.Алгебра.Геометрія

5-9	МАТЕМАТИКА. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
10-11	Навчальна програма "Математика (рівень стандарту). 10-11 класи", затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Природознавство

5	ПРИРОДОЗНАВСТВО. 5 клас. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
---	--

Біологія

5-9	БІОЛОГІЯ. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
10	Біологія і екологія. 10-11 класи (рівень стандарту). Навчальна програма для ЗЗСО, затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
11	Біологія і екологія. 10-11 класи (профільний рівень). Навчальна програма для ЗЗСО, затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Географія

5-8	ГЕОГРАФІЯ. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
9	ГЕОГРАФІЯ (ПОГЛИБЛЕНЕ ВИВЧЕННЯ) Навчальна програма для учнів 8 - 9 класів закладів загальної середньої освіти «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (Лист МОН від 25.08.2020 № 1/11-5718)
10-11	Географія. 10-11 класи. рівень стандарту, затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Фізика

5-9	ФІЗИКА. 7–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
10-11	Фізика 10-11" (рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу Національної академії наук України під керівництвом Локтева В.М., затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Хімія

5-9	ХІМІЯ. 7–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
10-11	Хімія. 10-11 класи (рівень стандарту). Навчальна програма для ЗЗСО, затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Трудове навчання

5-9	ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
-----	--

Технології

10-11	Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
-------	---

Інформатика

5-9	ІНФОРМАТИКА. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
11	Навчальна програма "Інформатика (рівень стандарту). 10-11 класи", затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Основи здоров'я

5-9	ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
-----	---

Фізична культура

5-9	НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи (затверджена наказом МОН від 23.10.2017 № 1407)
10-11	НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ для загальноосвітніх навчальних закладів 10 – 11 класи. Робоча група, яка здійснила розроблення навчальної програми відповідно до наказу № 451 Міністерства освіти і науки України від 22.03.2017 р.: М.В. Тимчик, Є.Ю. Алексейчук, В.В. Деревянко, В.М. Єрмолова, В.О.Сілкова

Мистецтво

8-9	МИСТЕЦТВО. 8–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
-----	---

Захист України

10-11	Навчальна програма "Захист Вітчизни, для навчальних закладів системи загальної середньої освіти (рівень стандарту)", затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
-------	--

Астрономія

6.Форми організації освітнього процесу та методи навчання

Основною формою організації освітнього процесу є класно-урочна система. В освітньому процесі використовуються різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок; нетрадиційний урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, форуми, семінари, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки - «суди», урок - дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Учням, які готуються здавати іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів. Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Практикується використання STEM – уроків, проектної діяльності, проведення Інженерних та STEM – тижнів.

За необхідності освітній процес може відбуватися в дистанційному та змішаному режимах із використанням сучасних освітніх інструментів: поєднання онлайн-занять через Zoom, Skype, Instagram, Google, Hangouts; заздалегідь записаних відеоуроків, презентацій від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою; використання безкоштовних вебсерверів та платформ, наприклад, Google, Classroom, Moodle, Microsoft TeamsClassroom, Gooql Meet тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Впроваджуються інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

7.Опис інструментів оцінювання

Оцінювання результатів навчання учнів у закладах загальної середньої освіти урегульовано такими документами: Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17); Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 №762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України 4 від 08.05.2019 №621, від 01.03.2021 №268), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369; Інструкція з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, Методичних рекомендацій щодо заповнення Класного журналу учнів початкових класів, затверджених наказом МОН від 07.12.2018 № 1362 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН від 09.01.2020 № 21, № 1096 від 02.09.2020), наказу МОН «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти» від 13.07.2021 №813.

Важливим компонентом освітнього процесу в початкових класах НУШ є оцінювальна діяльність, що здійснюється на засадах компетентнісного, діяльнісного, суб'єкт- суб'єктного підходів та передбачає партнерську взаємодію вчителя, учнів та їхніх батьків або інших законних представників.

Однією з ключових рис в оцінюванні є підхід до вираження оцінки. На заміну узагальненій бальній оцінці навчальних досягнень учнів з предмета/курсу використовуватиметься вербальна оцінка окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу, яка окрім оцінювального судження про досягнення може ще називати і рівень результату навчання. Так, запроваджується поняття вербальної оцінки (оцінювальне судження) та рівневої оцінки (оцінювальне судження із зазначенням рівня результату). Вербальну і рівневу оцінку можна виражати як усно, так і письмово. Рівень результату навчання рекомендовано визначати з урахуванням динаміки його досягнення та позначати буквами – «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий» (В). Результати оцінювання особистісних надбань учнів у 1-4 класах рекомендовано виражати вербальною оцінкою, об'єктивних результатів навчання у 1-2 класах – вербальною оцінкою, у 3-4 класах – або вербальною, або рівневою оцінкою за вибором закладу. Особливості організації оцінювання в певному класі можуть ініціюватися вчителем і бути затвердженими на засіданні педагогічної ради закладу.

Орієнтовна рамка оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів дозволяє забезпечити об'єктивність і точність результату оцінювання і покликана допомогти формувати оцінювальні судження та визначати рівень результату навчання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Відповідно до Державного стандарту початкової освіти, отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- формувального оцінювання, мета якого – відстеження особистісного розвитку учнів й опанування навчального досвіду;

- підсумкового оцінювання, мета якого – співвіднести навчальні досягнення учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Держстандартом або освітньою програмою.

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно. Для ефективності формувального оцінювання буде дотримано алгоритм діяльності вчителя під час його організації:

1. формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей;
2. визначення разом з учнями критеріїв оцінювання;
3. формування суб'єктної позиції учнів у процесі оцінювання;
4. створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);
5. коригування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учнів за рік. Під час такого оцінювання рекомендовано зіставляти навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладів з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання.

Основою для підсумкового оцінювання можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання. Підсумкову оцінку за рік рекомендовано визначати з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Оцінювання навчальних досягнень учнів основної та старшої школи здійснюється за 12-бальною шкалою (відповідно до наказу МОН України від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»).

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та ін.) та Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 року № 329. Критерії, що розробляються вчителями спільно з учнями для оцінювання різних видів завдань, для різних занять або навчальних тем розміщуються в навчальних кабінетах або ж оголошуються перед початком виконанням робіт. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з усіх предметів розміщені на офіційному сайті закладу.

Основними видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння

і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок. Формами поточного оцінювання є індивідуальне та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; зарисовки біологічних об'єктів; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання. У процесі вивчення значних за обсягом тем дозволяється проводити декілька проміжних тематичних оцінювань. І, навпаки, якщо на опанування матеріалу теми передбачено, наприклад, 2-3 навчальні години, вони можуть об'єднуватися для проведення тематичного оцінювання. При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок. Учень (учениця) має право на підвищення семестрової оцінки.. Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом року; важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті протягом навчального року знання тощо. Наголошуємо, що відповідно до чинних нормативних актів і семестрова і річна оцінки можуть підлягати коригуванню.

Коригування семестрової оцінки проводиться згідно з пунктом 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496.

НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ

Додаток №1
складений відповідно Таблиці 1
Типової освітньої програми ЗЗСО
розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна
затвердженої Колегією
МОН України від 23.02.2018
наказ №1272 від 08.10.2019

2.1.1. Робочий навчальний план для 1-2 класів

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	1	2
Українська мова	5+1	5
Англійська мова	2	3
Математика	3	3
Я досліджую світ	7	8
Мистецтво	2	2
Фізична культура	3	3
Разом (без фізичної культури)	19+3+1	21+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних та групових занять		1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)	23	25
Всього використано годин по школі	23	25

Додаток №2
складений відповідно Таблиці 1
Типової освітньої програми ЗЗСО
розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна
затвердженої наказом МОН України
№1273 від 08.10.2019

2.1.2. Робочий навчальний план для 3-4 класів

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	3	4
Українська мова	5+1	5+1
Англійська мова	3	3
Математика	4	4
Я досліджую світ	7	7
Інформатика	1	1
Мистецтво	2	2
Фізична культура	3	3
Разом (без фізичної культури)	22+3+1	22+3+1
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних та групових занять		
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23	23
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)	26	26
Всього використано годин по школі	26	26

2.1.3. Робочий навчальний план для 5-8 класів

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень			
		5	6	7	8
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5+0,5	2,5	2+0,5
	Українська література	2	2	2	2
	Англійська мова	3	2	2	2
	Німецька мова	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1
	Правознавство	-	-	-	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-
	Мистецтво	-	-	-	1
Математика	Математика	4	4	-	-
	Алгебра	-	-	2	2
	Геометрія	-	-	2	2
Природознавство	Природознавство	2	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2
	Географія	-	2	2	2
	Фізика	-	-	2	2
	Хімія	-	-	1,5	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1
	Інформатика	1/1	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3
Разом (без фізичної культури)		25,5+3	27,5+3+0,5	29+3	29,5+3+0,5
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2	2	2	2
<i>Курси за вибором</i>		<i>0,5</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
Основи християнської етики		0,5	1	1	1
Гранично допустиме навантаження на учня		28	31	32	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31	34	35	36
Всього по школі		31	34	35	36

2.1.4. Робочий навчальний план для 9 класу

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
		9
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Англійська мова	2
	Німецька мова	2
	Зарубіжна література	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Правознавство	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-
	Образотворче мистецтво	-
	Мистецтво	1
Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	1,5
	Фізика	3
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Разом (без фізичної культури)		31+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1
Курси за вибором		1
Основи християнської етики		1
Гранично допустиме навантаження на учня		33
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		33+3
Всього по школі		36

2.1.5. Робочий навчальний план для 10-11 класів

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі	
	10	11
Базові предмети	27	26
Українська мова	2	2+1
Українська література	2	2+0,5
Зарубіжна література	1	1+1
Англійська мова	2+2	2+0,5
Історія України	1,5	1,5+1
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	-
Математика(алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+1	3+1
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія	3	4
Хімія	1,5	2
Фізична культура	3	3
Захист України	1,5	1,5
Вибірково - обов'язкові предмети		
Інформатика	1	2
Технології		
Мистецтво	2	1
Разом	27 + 3 + 3	26 + 3 + 5
Додаткові години	5	4
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
<i>Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)</i>	38	38
<i>Всього по школі</i>	38	38

Додаток № 6
складений відповідно Таблиці 13
Типової освітньої програми для спеціальних
закладів загальної середньої освіти II ступеня
для дітей з особливими освітніми потребами,
затвердженої наказом МОН України
від 12.06.2018 р. № 627

2.1.6. Робочий навчальний план
для учня 7 класу з порушенням опорно-рухового апарату
Боклаха Івана Віталійовича
Новосілівського ЗЗСО I-III ступенів
на 2021-2022 навчальний рік

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі
		7
Інваріантна складова		
Мови і літератури	Українська мова	1
	Українська література	1
	Зарубіжна література	1
	Іноземна мова (англійська)	1
Математика	Математика	2
Природознавство	Географія	1
	Біологія	0,5
	Хімія	0,5
	Фізика	1
Суспільствознавство	Всесвітня історія	0,5
	Історія України	0,5
Мистецтво	Музичне мистецтво	0,5
	Образотворче мистецтво	0,5
Технології	Трудове навчання	0,5
	Інформатика	0,5
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	0,5
	Фізична культура	звільнений
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку	0,5
	Лікувальна фізкультура	1
Усього		14
Всього фінансується з бюджету (сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових)		14